

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 4 december 2009

Mål nr

Ö 311-09

KLAGANDE

Kronofogdemyndigheten
171 94 Solna

MOTPART

EW

SAKEN

Kostnadsersättning till konkursförvaltare

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut 2008-12-29 i mål Ö 8274-07

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen fastställer hovrättens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Kronofogdemyndigheten har yrkat att Högsta domstolen fastställer den kostnadsersättning som ska tillerkännas EW till 477 kr 50 öre.

EW har bestritt ändring av hovrättens beslut.

SKÄL

Av 14 kap. 2 § konkurslagen följer att konkurskostnaderna ska utgå ur konkursboet framför andra skulder som boet har ådragit sig samt att konkurskostnaderna, i den mån de inte kan tas ur boet, med visst undantag ska betalas av staten.

I 14 kap. 1 § konkurslagen anges genom en uttömmande uppräkningslista vad som avses med konkurskostnader i konkurslagens mening. I första stycket 1 nämns arvode och kostnadsersättning till förvaltaren. Sådan kostnadsersättning ska enligt förarbetena avse direkta utlägg eller de särskilda kostnader som konkursförvaltaren har inom uppdraget; som exempel nämns utlägg för resor och kostnader för arkivering av gäldenärens redovisningshandlingar (se prop. 1986/87:90 s. 374). I rättspraxis har kostnader för telefaxsändningar, porto och fotokopior ansetts utgöra sådana omkostnader som, vid sidan om förvaltararvodet, kan ersättas genom kostnadsersättning (rättsfallen NJA 1996 s. 618 och 794) medan kostnader för försäljning av i boet ingående fastigheter, försäkring av egendom och omhändertagande av miljöfarligt avfall över huvud taget inte ansetts som sådana konkurskostnader som omfattas av statens subsidiära ersättningsansvar (rättsfallen NJA 1999 s. 358 och 2006 s. 662).

Avgörande för frågan huruvida en omkostnad som förvaltaren haft för en viss åtgärd utgör en konkurskostnad i konkurslagens mening är om kostnaden är hänförlig till någon sådan obligatorisk åtgärd, såsom upprättande av bouppteckning eller förvaltarberättelse, som det åligger förvaltaren att utföra i varje konkurs. För att vara ersättningsgill ska kostnaden dessutom ha varit skäligen påkallad. Kostnader för andra åtgärder som faller inom ramen för förvaltningen av ett konkursbo än nyss nämnda obligatoriska åtgärder, t.ex. för vård och försäljning av boets egendom, är inte konkurskostnader i konkurslagens mening. Sådana kostnader omfattas alltså inte av statens subsidiära betalningsansvar enligt 14 kap. 2 § konkurslagen. (Se NJA 1999 s. 358, Palmér och Savin, Konkurslagen, En kommentar del II, Suppl. 10 juni 2009, s. 14:1 ff. och a. prop. s. 387).

I förevarande fall har EW begärt kostnadsersättning för, såvitt nu är av intresse, en kreditupplysning avseende konkursbolaget. Han har oemotsagd uppgett att syftet med att beställa kreditupplysningen var att underlätta utredningen om obeståndstidpunkten.

En kreditupplysning innehåller bl.a. uppgifter om eventuella betalningsanmärkningar. Sådan information har betydelse för att bedöma tidpunkten för gäldenärens obestånd och kan även ge ledning för bedömningen av vad som orsakat obeståndssituationen, bedömningar som förvaltaren enligt 7 kap. 15 § första stycket konkurslagen är skyldig att utföra. Kostnaden för att ta fram en kreditupplysning bör därför i allmänhet, om åtgärden varit skäligen påkallad och haft som huvudsyfte att ligga till grund för ovan redovisade bedömningar, anses som en sådan konkurskostnad som kan grunda rätt till kostnadsersättning. I förevarande fall har kostnaden för

kreditupplysningen haft angivet syfte och åtgärden får också anses ha varit skäligen påkallad; att inhämta den eftersökta informationen på annat sätt hade av allt att döma föranlett merarbete som i realiteten hade inneburit högre kostnader än den förhållandevis blygsamma utgift som nu uppkommit. EW är således berättigad till ersättning för angiven kostnad.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Johan Munck, Leif Thorsson (referent), Severin Blomstrand, Torgny Håstad och Lena Moore
Föredragande revisionssekreterare: Ralf Järtelius